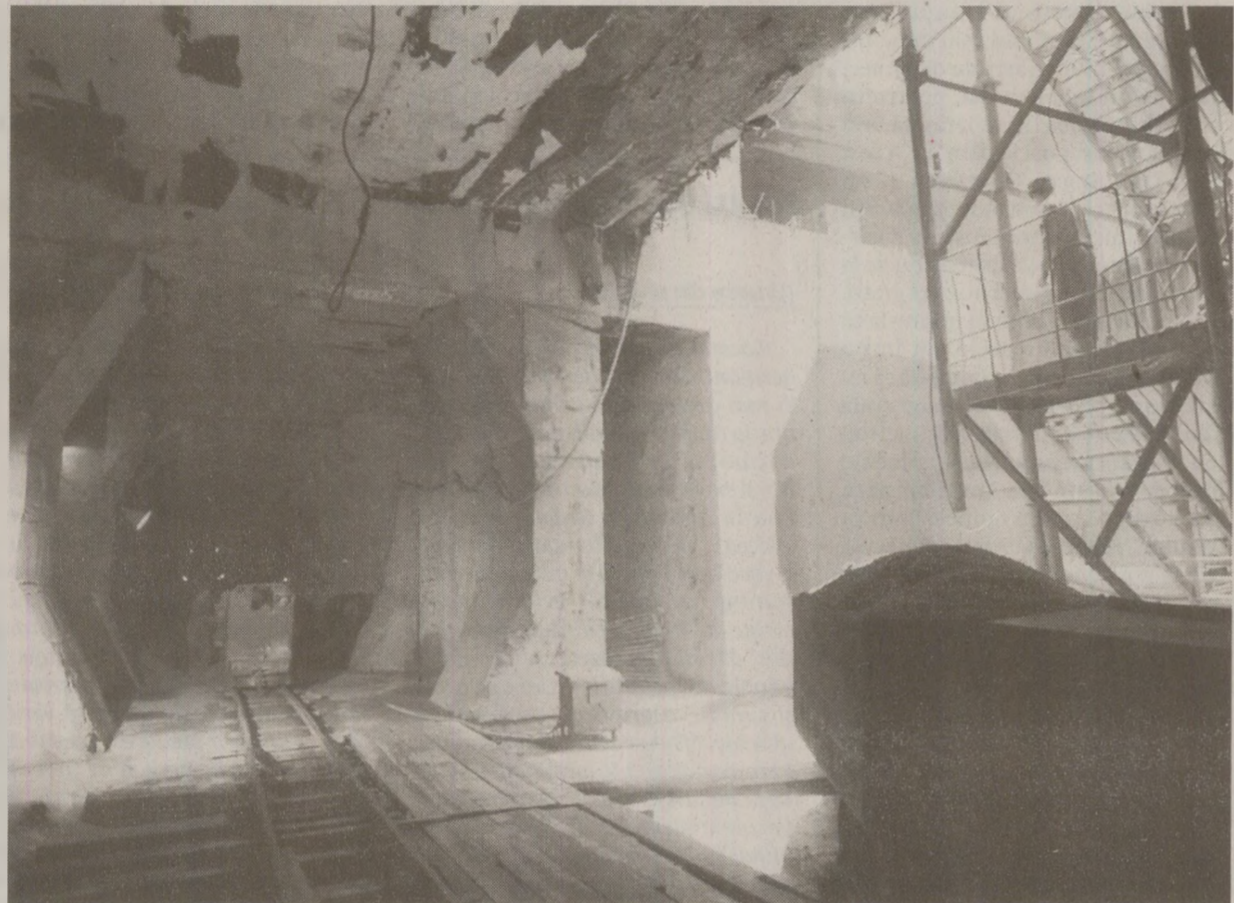

METROUL, CEAUȘESCU ȘI ARHITECTII

În februarie 1989 se muncea pe brânci la ultimele rețuturi ale Magistralei III de metrou. Lucrările începuseră în urmă cu trei ani și s-au finalizat cu două luni înaintea termenului fixat prin decretul prezidențial. Imensul șantier, care a dat rețelei de metrou a Bucureștiului încă 10 kilometri, a avut o organizare precisă, s-a lucrat la milimetru, iar materialele necesare construcției nu au lipsit nici o secundă. Zona a fost împărțită în câteva puncte cheie: Piața Victoriei, Piața Obor, zona lanului și Muncii. Nicolae Ceaușescu le-a vizitat cât a putut de des pe fiecare în parte. „Se luau măsuri drastice de securitate în momentul în care venea pe șantier. Dacă nu inspecta Ceaușescu, veneau oricum cei din partid care ne spuneau mereu să nu îi sabotăm”, își aminteste zâmbind Mihai Rusu.

Inginerul Rusu a fost șef de atelier structuri stații. A proiectat împreună cu echipa sa întregul traseu al Magistralei III care leagă Stația Dristor de Gara de Nord. „A fost foarte dificilă subtraversarea de la Piața Victoriei. Magistrala trei a trebuit să treacă pe sub Magistrala 2 care funcționa deja. Am folosit o tehnică aparte pentru acele lucrări. Ulterior, mai mulți specialiști din Austria au venit să ne întrebe cum am făcut lucrarea. Sunt multe date tehnice, dar vă asigur că munca a fost de Sisif”, a explicat inginerul Rusu. Pentru Obor și Piața Muncii, Ceaușescu a avut o singură pretenție. În condițiile în care pasajele rutiere din zonele respective erau deja funcționale, el și-a dorit ca metroul să treacă prin același pasaj. Un ordin scurt, fără detalii tehnice: „Și mie să nu îmi opriri circulația aici!”. Și așa s-a și întâmplat. Cu un minim deranj rutier, specialiștii s-au străduit să ducă la sfârșit lucrarea.

Pe acea vreme nu existau deplasări în afara țării, nu se făceau vizite de lucru. Nu existau schimburi de experiențe. Oamenii care trebuiau să ducă la sfârșit vesele marelui ale lui Ceaușescu aveau la dispoziție doar literatura tehnică. „Consultam cărțile de specialitate, puțin câte erau. Am avut noroc și cu Facultatea de Con-

În februarie se lucra la Magistrala III a metroului, care leagă stația Dristor cu Gara de Nord. Foto: Armand Rosenthal/AGERPRES

strucții. Făceam calcule peste calcule. Ne spargeam capul în planurile alea”, își aminteste Rusu. Atunci când cerea o lucrare, Ceaușescu nu se gândea și la posibilitățile de realizare. Nu i se dădeau explicații, pentru că nu avea răbdare să le asculte. Astfel că, echipa care muncea la Magistrala III a ales un bun orator. Datele erau scurte, fără prea multe detalii. „Nu avea răbdare să le asculte și atunci când nu controla ceva nu se simțea foarte bine”, conchide povestitorul nostru.

Arhitectul Beznilă: „Nu mi-a fost frică de sistem!”

Într-o vizită la Piața Victoriei, cofrajul nu era încă imbrăcat în totalitate în beton. Cum se apropia inspecția

obișnuită a lui Ceaușescu, oamenii și-au făcut un plan. S-au uitat ei la lucrări, le-au măsurat și au stabilit pe unde se va plimba. Numai că nu a fost deloc așa. În plimbarea lui prin zona de lucru, a intrat și pe porțiunea care nu era încă betonată. „Îmi povestea colegii că au înlemnit. Nu erau siguri pe rezistența cofrajului și se așteptau din moment în moment să cadă. Din fericire, nu s-a întâmplat așa”, relatează zâmbind Mihai Rusu. Imensul șantier al Bucureștiului creat de Nicolae Ceaușescu le dădea emoții maxime celor care se ocupau de el. La un moment dat a fost descoperită Piața Unirii. Tocmai în acea perioadă, ca un făcut, Dâmbovița și-a făcut de cap și a inundat metroul. Au fost zile întregi de panică, momente în care, proiectanții au crezut că vor fi „mustrați”. Din feri-

cire, incidentul s-a încheiat cu bine. Toți cei care au muncit în acele ultime luni la Metroul București răspundeau în mod direct de fiecare bucățică aflată în transformare. Astfel, fie ei proiectanți ori ingineri, semnătura și paraful lor trebuia să se regăsească pe orice raport al lucrării. Unul dintre arhitecții care au lucrat la această magistrală a trăit în acele vremuri cu sufletul de acum. „Așa am fost mereu. Nu mi-a fost niciodată frică de regim. Am fost un libertin și mi-a plăcut!”, precizează Gigi Beznilă, încă de la începutul interviului. A participat la prea multe „vizionări” cu Nicolae Ceaușescu. Multe dintre ele, de-a dreptul fascinante! Voia să aducă trenul cu semințe de floarea-soarelui prin cartierul Colentina!

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Cheia interviului

Românii aflau ce declarase Ceaușescu într-un interviu acordat unui ziar finlandez. Documentele Secției de Propagandă și Agitație dezvăluie astăzi cum erau „aranjate” ieșirile liderului de la București în presa internațională. Bucureștenii aveau însă griji mai „terestre”: parcare subterană de la Universitate, florile ofilite, cefe-riștii hoți.

Cu o întârziere de nouă zile, presa de la București publica interviul acordat de Ceaușescu ziarului finlandez „Kansan Uutiset”. Citindu-l, nu află nimic nou. Documentele Secției de Propagandă și Agitație a Comitetului Central arată astăzi ceretătorilor de arhivă procedura interviurilor date de șeful statului român. Nu din motive de... spațiu, doar

era vorba de Ceaușescu! Pentru un cuvânt „nelocul” lui, întreaga pagină a ziarului se schimba chiar și în tipografie. Activiștii Secției responsabile cu presa aveau de lucru mult după întvederea propriuză dintre Ceaușescu și ziarist străin. Întâi așteptau ca interviul să apară în publicația ce-l solicitase.

(Continuare în pag. a II-a)

Cum a vrut Ceaușescu ca România socialistă să fie buricul lumii

Când ambasadorii din toată lumea au venit la Palatul Consiliului de Stat ca să-l felicite pe președintele Nicolae Ceaușescu cu ocazia Anului Nou 1989, acesta a găsit prilejul de a se manifesta ca lider global. Preocupările președintelui României socialiste erau foarte vaste în politica internațională, în pofida faptului că, în realitate, țara noastră era tot mai izolată. În fața șefilor misiunilor internaționale, Nicolae Ceaușescu s-a arătat nemulțumit de ce s-a întâmplat pe Pământ în anul 1988 mai ales în direcția dezarmării și a atras atenția că în spatele discuțiilor și tratatelor în domeniul au continuat experiențele nucleare, „războiul stelelor” a intrat într-o nouă etapă, Cosmosul devenind tot mai militarizat, iar NATO s-a apucat să și perfecționeze armele nucleare cu rază scurtă de acțiune. Președintele României socialiste băgase de seamă că mișcarea aceasta a Alianței Nord-Atlantice creștea de fapt de patru ori puterea de nimicire a armelor care inlocuiau rachetele distruse prin aplicarea Acordului sovieto-american. „Aceasta în-

Ceaușescu și-a expus opiniile despre ce s-a întâmplat și ce-ar trebui să se mai întâmple pe planetă în fața corpului diplomatic acreditat la București. Foto: AGERPRES

seamnă, spunând lucrurilor pe nume, renunțând la orice iluzie deșartă, că se menține încă pericolul unui nou război nuclear, care s-ar transforma, inevitabil, într-un holocaust nuclear la scară planetară”, avertiza Nicolae Ceaușescu. Pentru aceasta, liderul din Carpați îi trimitea de urgență la tratative pe sovietici și americani, care să

conducă la încheierea în 1989 a unui acord între cele două puteri privind reducerea cu 50 la sută a armamentelor nucleare strategice și începerea discuțiilor pentru reducerea până la 50 la sută a armamentelor convenționale.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

10 FEBRUARIE

Vis, care se încheie cu replica: „Mai durează epoca la București?”, și mă trezesc. Îmi amintesc apoi că eram la o coadă la pâine, urcam o scară și mereu altul mi-o lua înainte, iar eu explicam zadarnic că am fost acolo înaintea lor și că nu vreau decât o singură franzelă... Toți îmi rădeau în nas. - Zi senină, soare, aer neașteptat, primăvăric, care-mi face bine.

Pe la amiază, telefon de la personal, să duc adevărta bancară asupra valului depuse. Semn că totuși aveam avizul! Primul doar. Mă duc imediat. Formalități, mi se cere o nouă declarație, mai detaliată, să fac și o xerocopie ș.a. Oricum, un mic pas. Discețiune cu Marian, despre D, pe care l-a întâlnit în cea mai bună formă, vesel și „reechilibrat”, zice. Ironie involuntară, căci dacă ar cunoaște adevărul revelat mie? Capacitatea omenească de disimulare e însă neșfârșită, ineputabilă. Masă cu familia Stein, oameni simpatici, volubili, tipul sudic.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

RDG-iștii confundau oțetul cu vinul

„Combinatul nostru avea numeroase legături pe linie de CAER cu fostul RDG. Veneau redegeștii și se cruceau. Unii, mai diplomați, înseiau o istorioară precum că, de exemplu, știind că vinurile românești sunt renumite, au dorit să cumpere și ei, dar n-au văzut decât un singur sortiment de 9 grade. De fapt, văzuseră baliioanele de sticle cu oțet care umpleau rafturile prin autoserviri. Alții întrebau de-a dreptul: «Există în România o criză de alimente?» și puțini dintre noi aveau curajul să recunoască adevărul. La una din fabricile centrale noastre lucra câțiva montori din RDG care s-au plâns acasă că nu au ce mânca, iar șefii din România se făceau că n-au primit faxurile prin care omologii redegeștii cereau să li se confirme situația, deoarece lucrătorii lor cereau anularea contractelor și întoarcerea acasă.

Puținele delegații care mai veneau, clienți străini nu aveau acces decât în sălile de protocol, unde și ei, și noi știam că sunt microfoane. Nu te puteai înțelege nici prin semne, deoarece la discuții asista întotdeauna o persoană de la Serviciul Protocol (Cooperativa Ochiul și Timpanul) care nota într-o agendă tot ce se vorbea. Singura posibilitate de comunicare era pe traseul dintre blocul administrativ și sala specială pentru străini de la cantină, și doar dacă erau mai multe persoane, iar cel de la protocol te scăpa din vedere. Dar puteai ști cu cine vorbești, de fapt? Pe acest traseu, spre sfârșitul lui noiembrie 1989, un specialist de la un mare institut de proiectări din RDG mi-a șoptit din mers: «Se mișcă toți».

(Continuare în pag. a II-a)

Telecolor pentru toți (artiștii)

Viața ușoară pentru cântăreții care vindeau bine în anul 1989: regula era să primească două mii de lei și o aprobare specială pentru a-și cumpăra un televizor color de la magazinul Victoria. Cum era viața de artist în luna februarie 1989? Ileana Ciuculete activa, de ani buni, în cadrul unuia dintre cele mai mari ansambluri populare din țară, cel de la Scornicești, numit „Călușul”. Acesta, având finanțare din ajutorul dat de stat - motivele erau evidente - deținea soliști prestigioși, orchestră performantă, tot ce trebuia. Mai exista un ansamblu la fel de renumit prin Ardeal, iar în Moldova - unul mai micut. În calitate de prim-solistă a Ansamblului Călușul, interpreta trebuia să susțină spectacole de două ceasuri singură. „Era un efort considerabil, dar faceam față, nu mă plângeam. În baza acestor spectacole,

membrii ansamblului respectiv își puteau lua salariile. Eram obligată prin contract să pretez vreo cinci zile pe lună, în restul timpului eram liberă, cântam pe la nunți, botezuri și aniversări, făceam bani din acțiuni particulare”, povestește cântăreața. Ce avantaje aveau artiștii acum 20 de ani? „Domnul Grigore Petreanu, Dumnezeu să-l ierte, fostul director de la Electrecord, care 40 de ani a condus această instituție, a declarat la o lansare a primului meu disc particular, apărut în 1991, că dacă toți artiștii Electrecord - Maria Ciobanu, Ion Dolănescu, Maria Cornescu și mulți alții - ar fi primit măcar cinci bani de la vânzarea fiecărui disc al lor în 1989 - ar fi devenit oficial multimilionari în lei.

(Continuare în pag. a II-a)

CARICATURA ZILEI

Ramona VINTILĂ

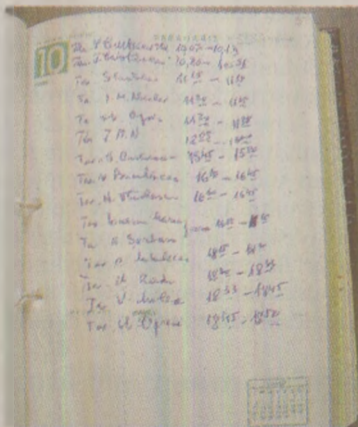
Agenda Elenei Ceaușescu

De la 10 dimineața și până la 7 seara - cu excepția pauzei de masă, a fost un du-te vino la Cabinetul 2. Primul chemare - șeful Cancellariei CC, Silviu Curticeanu. A fost, de fapt, de trei ori la ea în acea zi. Nu prea stătea cu el de povești Elena Ceaușescu: o jumătate de ceas fiind durată însumată de toate cele trei întvederi.

Cafeaua de dimineață cu fosta-i noră, Poliana Cristescu, n-a depășit sfertul de ceas (10:20 - 10:35). O oră și un sfert au fost reținuți însă de Elena Ceaușescu reprezentanții ICECHIM Maria Ionescu și R. Șerban. Cu I. M. Nicolae (înregistrat a doua oară în zi...tov. I.M.N.) s-a întreținut mai bine de un ceas în prima parte a zilei. Ne-ar veni greu să presupunem ce-a discutat cu N. Vlădescu, C. Mihulecea ori Gh. Oprene căci nu știm resortul în care erau plasați.

Gheorghe Oprea, Vasile Bumbăcea, Constantin Radu și Vasile Milea au fost demnitarii primiți. Poate că fusese în bună dispoziție căci - Silviu Curticeanu o povesteste - solicitanții se interesau de toanele „cabinetelor” înainte de a ruga să fie primiți. Dacă nu cumva Elena Ceaușescu îl chemase pe ministrul Apărării Vasile Milea, înseamnă că avusese o zi de vineri bună. Milea fiind în relații de cunetarie cu Curticeanu (după cum scrie generalul Marin Neagoe), cu siguranță îi ceruse sfatul asupra demersului întvederii.

Deși în România anulul 1989, termenul „dictatură de clan” se asocia automat cu conducerea partidului în mîntea celor care-l auzea ori citea, soții Ceaușescu dezavauau

orice relații apropiate între ceilalți. De prin anii '80, povestește Dumitru Popescu în memoriile sale, Ceaușescu „începuse să fluture prin ședințe, ca și în particular, un anumit reproș cu gravă tentă incriminatorie, pe planul neprincipialității: că se lucrează «pe pretenție». A nu-i critica pe alții în ședințe ori a nu-i «turna» Elenei Ceaușescu era o dovadă în acest sens.

Folosese formula frecvent și față de coordonatorii economiei - scrie D. Popescu - „părându-i-se că au satisfăcut prea larg solicitările unei ramuri în cadrul planului de stat, sau că au repartizat materii prime și materiale peste baremurile arbitrare stabilite de el. «Eliberați fonduri de stat și scoateți din rezervă mijloace pe pretenție». Pronunțând «pretenție» atrăgea și mai mult atenția asupra termenului, dar defectivității fonetice nu-i acorda nimeni importanță, toți minunându-se de unde a mai scormit această trăsnaie. Cu toate că nu era nici fonetica de neglijat.”

Lavinia BETA

RESTITUIRI

Nașterea oficială a „Operațiunii Satele Române”

Printre imaginile care i-au marcat, cu siguranță, pe occidentali, în ultimii ani ai regimului comunist român, se află, bineînțeles, cele ale distrugerii masive a monumentelor istorice. „Sistemizarea”, termenul folosit de puterea din acea epocă, a început prin 1984, în centrul Bucureștiului. Apoi autoritățile au vrut cu orice preț să „facă o bucurie populației” și să construiască până și în cele mai mici sate, „centre agro industriale”. Satele erau rase de pe fața pământului, sau cel puțin asta știam noi pe atunci.

În mijlocul mizeriei multiforme provocate de sistemul totalitar într-o țară ca România, această formă de violență a dus la propagarea unor reacții internaționale în lanț și, mai

mult, a impresionat profund inimile populației occidentale.

Ca urmare, a luat naștere la Bruxelles, la 3 februarie 1989, o operațiune destinată să înfrățască 8.000 de sate românești amenințate cu distrugerea, cu diverse comune din restul Europei”, așa cum se putea citi într-un comunicat al AFP (Agenția France Presse) din acel an. (Începuturile mișcării pot fi plasate prin 1988, dar lansarea oficială s-a făcut la începutul lui februarie 1989.)

„Din punct de vedere umanitar, dar și din punct de vedere al patrimoniului, efectele acestui plan sunt un adevărat cutremur” declara în același document, Paul Hermant, membru al „Biroului Villages roumains” din Belgia. Ce a urmat, se

naționale pentru ocrotirea mediului ambiant și dezvoltare

● Președintele Columbier, Virgilio Barco Vargas, a procedat la reorganizarea cabinetului ministerial, după demisia a 12 membri ai guvernului, desemnând cinci noi miniștri, între care două femei. Ceilalți au fost reconfirmați în funcții. Demisia colectivă a guvernului a fost determinată de faptul că o parte a membrilor acestuia urma să participe la campania electorală în perspectiva alegerilor parlamentare din luna martie a anului '90

● Al XVIII-lea Congres al Partidului Comunist Italian urma să aibă loc la Roma în perioada 18-22 martie 1989, s-a anunțat în cadrul unei conferințe de presă organizate la sediul central al P.C.I. din capitala Italiei

● PC din Chile a anunțat decizia sa de a sprijini un candidat unic al

știe: Operation Villages Roumaines nu numai că a fost un succes în domeniul mobilizării cetățenești și al ajutorului direct acordat populațiilor dar, în plus, a contribuit la reînnoirea legăturilor istorice dintre români și francezi. În 1989, comunicatul era, ca și inițiatorii proiectului, prudent, și semnala că „inițiativa similară celei din Belgia aveau să vadă lumina zilei, în curând, în Franța, Italia, Olanda, RFG și poate chiar în țări din Europa de Est.” În cele din urmă, OVR devenea ceea ce este și astăzi...

Postare de pe 3 februarie 2009, de pe blogul lui Laure Hinckel, traducătoare - laurehinckel.over-blog.com (traducere de Eliza Dumitrescu)

opozitiei la alegerile prezidențiale de la 14 decembrie, informa agenția I.P.S.

● La Madrid s-a deschis târgul internațional de artă contemporană (ARCO '89), la care erau expuse lucrările a peste o mie de artiști din diferite țări. Manifestarea prilejuia, totodată, prezentarea mai mult lucrări ale unor maeștri reprezentativi ai artei plastice a secolului, între care Picasso, Dali, Miro, Matisse, Giacometti, Degas, Calder, Moore, Chagall

● În conformitate cu programul de continuare a cercetărilor științifice la bordul complexului orbital „Mir”, în Uniunea Sovietică a fost lansată nava automată de transport „Progress-40”, anunța agenția T.A.S.S. Această navă fusese creată în vederea transportării diverselor încărcături la bordul complexului științific orbital „Mir”

Ramona VINTILĂ

METROUL, CEAUȘESCU ȘI ARHITECTII

(Urmare din pag. 1)

„La acea vreme, noi nu aveam ulei de floarea-soarelui, ce să mai vorbim despre semințe transportate prin București. Infrastructura nu ar fi suportat o asemenea încălzire. Un tren printre blocurile Unul dintre arhitecții de vază de la acea vreme s-a ridicat și i-a spus simplu că nu se poate. Ceaușescu a ieșit din sală mormând: «ulei!». Secretarul de stat a salvat momentul: «Cred că domnul inginer nu a luat în vedere toate posibilitățile!». Era o poveste să îi urmărești cum tremurau în fața lui. Ce facem? Cum o rezolvăm? Erau cele rai întâlniri replici!», povestește amuzat Beznila.

Cofrajul de lemn, pe role

La stația de metrou Ștefan cel Mare venea la fel de des. Pentru că nu dorea ca circulația să fie oprită, tramvaiul a fost mutat pe partea cu Stadionul Dinamo. Într-una din zile, Ceaușescu a vrut să deseneze cu mâna supușilor troauar din fața Spitalului din zonă: „Noi urmăream de pe ceaaltă parte a străzii întreg scenariul! Aia cu bordurile în mână le așezau rând pe rând unde le arăta cu degetul presedintel. Au așezat așa bordurile ca să le vadă el când trecea cu mașina prin zonă”, își amintește Gigi Beznila.

În privința materialelor cu care au îmbrăcat stațiile de metrou, nu au fost foarte multe probleme. Accepta chiar și granitul, care era destul de scump. „Avea o problemă numai cu aluminiul. Visa el la avioanele lui!”, explică artistul. Într-una din zile, Ceaușescu a vrut să deseneze cu mâna supușilor troauar din fața Spitalului din zonă: „Noi urmăream de pe ceaaltă parte a străzii întreg scenariul! Aia cu bordurile în mână le așezau rând pe rând unde le arăta cu degetul presedintel. Au așezat așa bordurile ca să le vadă el când trecea cu mașina prin zonă”, își amintește Gigi Beznila.

Aproape fiecare stație de metrou are o poveste. Ceaușescu s-a lăsat greu convins că trebuie una și la Piața Romană, fiind de părere că mai bine ca studenții să meargă pe jos. Foto: Armand Rosenhal/AGERPRES

alte ordine. Astfel, acestora li s-a cerut ca fântăna să nu ocupe foarte mult spațiu. După plecarea lor, ne-am adunat cu toți într-o sală: «Voi ce ați înțeles?», a fost prima întrebare. Într-un final, până să se decidă forma pe care se va construi, am făcut un cofraj de lemn pe role. Armata îl lărga dacă venea în vizită Elena și îl strângea când trecea Ceaușescu”,

povestește arhitectul. O altă istorie s-a scris în jurul copacilor ce urmau să fie plantați în Piața Unirii. Din cauza lucrărilor la structura de metrou, pe platforma așezată ulterior nu puteau prinde rădăcini sănătoase copacii pe care și-i dorea Ceaușescu. Cu toate acestea, oamenii au respectat planul și s-au străduit să facă ce li s-a cerut. Ceaușescu a observat însă repede că

nu prea era loc pentru o rădăcină sănătoasă. Astfel că l-a pus pe unul din subalterni să sape cu îndârjire acolo, sub ochii lui. „Noi știam că dacă se mai insistă lovim structura. Pe mine m-au trimis în subteran să veghez ca nu cumva să fie fisurată platforma. Din păcate, asta s-a și întâmplat! A trebuit să toarne pe urmă ciment, dar în așa fel încât să nu vadă Ceaușescu că a fost mutat vreun pom. Avea o memorie fantastică”, a relatat Gigi Beznila.

Rețeaua de metrou a Bucureștiului ascunde povești interesante. Străine de cei care îi trec pragul zi de zi. Stația de metrou din Piața Romană a fost una dintre lucrările care a ridicat numeroase probleme. Ea a fost construită mult mai târziu decât magistrala care funcționa deja de ceva timp. „Studenții pot merge pe jos, nu le trebuie metroul”, argumenta Ceaușescu. Cu timpul s-au întocmit totuși mai multe variante de proiectare. La un moment dat, pentru ca zona de lucru să fie debarasată, trei copaci au fost puși la pământ. A fost jale! Dacă trecea Ceaușescu și nu vedea copacii, aveau multe explicații de dat! Într-un final însă, la insistențele Elenei, stația de metrou de la Romană a fost ridicată în mare grabă. „Nu arată foarte bine, ai impresia că ești într-o pivniță acolo, nu într-o stație de metrou. Asta din cauză că nu a fost aprobată o dată cu magistrala doi. La fel a fost și cu stația de metrou de la Brâncoveanu. Nu și-a dorit-o niciodată foarte tare. Am impresia că avea o problemă cu numele Brâncovenilor”, relatează distrat arhitectul. După ani de muncă și momente de scenografie, în care lucrurile arătau întodeuna așa cum li se cerea, deși era aproape imposibil, magistrala trei de metrou a fost gata. Înaugurarea ea i-a prins pe soții Ceaușescu în metroul care a făcut turul celor 10 kilometri. Poporul a așteptat la Piața Universității. Ceremonia a fost simplă, un raport în care lucrarea a fost predată. S-au înmănat flori. Ceaușescu a călcat pentru ultima oară în metroul Bucureștiului.

Julia BARBU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

RDG-iștii confundau oțetul cu vinul

(Urmare din pag. 1)

Acum trebuie să crapel! Și peste o lună a crapat! Căldura din apartamente era pe sponci. Cei care aveau cât de cât presiune la gaz puneau pe flăcără o placă metalică și reușeau astfel să mai dez-mortească aerul. Din pricina frigului, orice fierțură producea condens, iar din pricina condensului mucegeaiu pereții. În această situație mizerabilă, apăreau la tv tot felul de «experți» care ne explicau, ca la proști, că totul e din cauza închiderii balcoanelor, că nu există ventilație. Tot la TVR și Radio erau aduși medici, de obicei profesori universitari, care locuiau cu siguranță în vile, și care rosteau doct și răspicat că nu este bine ca temperatura din locuințe să fie mai mare de 18°C, în timp ce în apartamentele noastre erau cel mult 14°C. Și asta doar în cazurile în care aveau norocul să stai într-un bloc vecin cu centrala termică.

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Plăcerea de a vorbi germana cu ne-germani, deci total dezinhbit, căci și ei mă treșesc, deși trăiesc acolo de atâția ani! Psihologia emigrantului, cu care îmi descopăr atâtea afinități, îmi și explic de ce m-am simțit atât de bine în Statele și în Israel. - Seara, la „Vocea...”, actorul Ștegaru, care are o voce inutil gravă și adesea în contratiim cu fondul textului rostit, citește un fragment din interviul lui G. din „Steaua”. Frazele, sunt relativ banale, dar actorul le acordă, prin ton și timbru, o gravitate și o emfază absente. Aflu tot acum, de la Marian, că romanul lui G. a apărut, el a revenit de la București cu câteva exemplare, pe care le dă prietenilor. În fine, măcar atâtea! Vorbim cu poștașul, îl întreb (stupid) de ce nu am poșta, ce e cu corespondența mea? Imi răspunde îngenuu, fără nici o inhibiție: „Dacă

În vara lui 1989, turbaseră toți cu spectacolele omagiale. Se făceau filme și fiecare prim-secretar de județ candida la bunăvoința perechii prezidențiale, care depindea de muntele de osanale desănțate care se întreceau să-i slăvească, iar tova noastră de la județ, o fostă filaratoare, dotată cu cocul aferent, avea ambiții mari.

Zile în șir nu fost coșoi vreo două mii de oameni pe platoul din fața combinatului pentru filmări. Un actor, director al teatrului din localitate, se ocupa de regie. S-au consumat butoaie de vopsea pentru a colora în roșu, galben și albastru sute de câști de protecție. Oamenii veneau cu șefii de secții, aveau marcate în diverse culori punctele pe care trebuiau să stea, iar filmările de ansamblu se făceau de pe un Magirus, o macara uriașă. N-am înțeles niciodată de ce respectivul actor, care acum pretinde că ar fi fost disident, zberia la noi ca la

niște vite îndărătnice. Ziceai că acuși ne ia și la bătaie. Îl secoldea cu mare zel directorul general-adjunct, membru supleant în CC, care era, totuși, uzinar de-al nostru. De ce trebuia să ne umilească și el? De sus, de pe macara, a observat un punct neocupat. Nu era nici o catastrofă, eram încă la repetiții. Reacția? O admonestare mărănească la adresa șefului de secție - un tehnolog de mare clasă, care i-a fost șef cândva și care l-a ajutat să devină dintr-un simplu operator, inginer: Tovă cutărescu, îți lipsește o femeie. Pune-ți basma roșie-n cap și stai în locul ei!

Același uresesc actor i-a fugărit ore în șir prin soare pe șoimii și pionierii patriei, până când unii au leșinat sub privirile nepăsătoare ale politrucilor și ale «mult stimatului și iubitelui conducător» care le surădea căș dintr-un portret uriaș, ce acoperea fațada unui hotel cu zece etaje.”

Ana Delneo

ășteptări din străinătate, toată eoprită la cenzură”.

Mircea Zăciu, Jurnal IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 397

Directoarea mă roagă, aproape lacrimând (!), să alcătuiesc un referat despre „orientarea școlară și profesională”. Zice că are încredere în mine, să fie „operativ și original”. Aurora (are emoții mari, dragă tu de ea) trebuie să susțină lecție la dirigiențe pe această temă, după care să aibă loc un colochiu cu largă participare. Face eforturi să compun ceva „tare” și să fie gata documentul până la ora 12... Dar nu mai are loc afacerea și rămânem mulțumiți și epuizați. Pentru răspuns, sunt asistat la ora de literatură, verificare „Plumb”, predare „Lacustră”. Folosesc metoda „dezbaterii” la verificarea și pe cea a „descoperirii” la predare. Mi se pare că iese ceva, dar ar fi fost mai bine dacă n-aș fi fost legat de „chestionare”. Sunt, de regulă, spontan. Inspectorul general se arată încântat: „Copiii (a XII-a A.17) colaborează matur cu dirijorul”. După ore, scurtă analiză în catedră. Dl. Săvulescu, care degea m-a stingerit în clasă făcând aprecieri superlative la adresa

mea în fața elevilor, acum consacrat duble elogii și dlui Bălu. Se arată surprins că în nici un alt liceu din țară n-a găsit doi doct ori filologie, autori de cărți, publiciști ș.a. m. d... La ședința comună, dumnealui conduce ostilitățile, începând chiar cu linia ha-geografică de mai sus. Atrage atenția că dăscălimera are doi doct ori de vogă națională, să fie mândri etc. etc. „E un necrolog”, șoptește Gavrilă. N-aș fi consenmat aceste dacă n-aș fi văzut-o pe „Woody”, tovarășa secretară de partid, că face fete-fete știind că s-a luptat pentru diminuarea calificativului meu la cotă minimă. Amuzant este comentariul inspectorului de la obiectul ei, geografică, care o prezintă în culori sumbre. La test, elevii săi au intrunit media... 4. Păcat! Dar li s-a furnizat o lecție usturătoare micilor zbiri provinciali, care dau cu barda în cer, acuzând în stânga și în dreapta, pentru a reieși că ei sunt buricul pământului... Cu soția și cu fiii Pătrășcu, mergem la filmul „Ana celor 1000 de zile”, cu Richard Burton (urias) și Genevieve Bujold (magnifică). Tare e bine când e bine... C. Trandafir, Jurnal în curs de apariție la Editura Libra, București.

ARTICOLUL ZILEI

Resurse refolosibile, deplin valorificate în producție

Legea planului unic de dezvoltare economico-socială a României pe anul 1989 stabilește clar, ca o sarcină prioritară, sporirea ponderii materialelor refolosibile în acoperirea necesarului de materii prime al economiei naționale, prin intensificarea recuperării și valorificării acestora. Este, de fapt, una din cerințele subliniate în mod constant de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, de a cărei împlinire în cele mai bune condiții depind, în mod hotărâtor, aprovizionarea corespunzătoare a întreprinderilor cu materii prime și materiale și, firesc, desfășurarea normală a activității productive.

Resursele materiale refolosibile reprezintă, așadar, resurse de bază ale producției! De la această realitate fundamentală trebuie să pornească factorii de conducere de la toate nivelurile economiei, fiecare colectiv, fiecare om al muncii, de la muncitorul director, în îndeplinirea sarcinilor ce le revin în privința colectării și valorificării materialelor refolosibile.

În comentariul de astăzi ne vom opri asupra sarcinilor de recuperare și reducere în circuitul economic a materialelor neferoase și oțelurilor aliate, resurse materiale refolosibile deosebit de valoroase, a căror reutilizare în proporții din ce în ce mai mari asigură importante economii, permite înlocuirea unor importuri costisitoare - așa cum s-a desprins dintr-o recentă dezbateră de lucru cu factorii de răspundere din economie, organizată de Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale. Bunoară, prin plan și prin programul de intensificare a recuperării și valorificării materialelor refolosibile se pre-

vede ca în acest an, în comparație cu anul 1985, să se recircule mai mult cu 31% nichel, 70% ferocrom, 60% ferowolfram, 14,4% cupru, 11% bronz, 8,5% alamă, 22,4% plumb, 62,7% zinc. Pentru a sublinia și mai elocvent însemnătatea acestor sarcini este util să arătăm că, de exemplu, numai prin unitățile Centralei pentru recuperarea și valorificarea materialelor refolosibile, la nivelul acestuia an va trebui să se asigure tot atât cupru cât se extrage în toate minele țării, două treimi din cantitatea de plumb, un sfert din cea de zinc și de cinci ori mai multe metale ferose decât produc toate minele noastre de fier. Totodată, cantități importante de astfel de metale se valorifică direct, ca atare, sau prin retopire, în ramurile din activitatea cărora rezultă acestea.

Problema se pune în termeni asemănători și în legătură cu oțelurile aliate. În literatura de specialitate se citează, bunoară, că, pentru a se obține o tonă de oțel aliat, cum este cel rapid de scule, se folosesc aproape 300 kg de diferite feroliage de crom, molibden, wolfram și vanadiu. Așadar, în comparație cu oțelurile-carbon, pentru a se obține oțeluri aliate, cheltuielile de fabricație sunt mult mai mari datorită atât costului elementelor de aliere, respectiv al feroliageilor, cât și condițiilor tehnologice mai pretențioase de elaborare. În consecință, o tonă de oțel aliat valorează de câteva ori, iar pentru sortimente chiar de câteva zeci de ori mai mult decât o tonă de oțel-carbon obișnuit.

Se înțelege, prin urmare, că în economia noastră națională, aflată în plin proces de dezvoltare intensivă, în care se pune accent pe efi-

cientă, pe reducerea cheltuielilor de producție, este deosebit de important ca, așa cum a subliniat conducerea partidului, în paralel cu pre-ocuparea pentru diminuarea severă a consumurilor și economisirea strictă a oțelurilor aliate și metalelor neferoase, să se acorde cea mai mare atenție recuperării și valorificării gospodărești a tuturor resurselor tehnologice, a tuturor resurselor refolosibile de această natură, astfel încât nici un gram din elementele de aliere și metalele neferoase - pentru cumpărarea cărora s-au utilizat importante resurse valutare - să nu se irosească. Pentru că iată și un alt aspect edificator în această privință: prețul materialelor refolosibile este de câteva ori mai mic decât al materialelor noi. De asemenea, în toate cazurile, consumul de energie pe tonă de materii prime și materiale obținute din resurse refolosibile este incomparabil mai redus. De exemplu, în condițiile utilizării resurselor metalice refolosibile se consumă numai 40% din energia necesară pentru realizarea unei tone de oțel din materii prime noi, 3% - în cazul aluminiului, 3% la cupru. După cum o tonă de cupru recuperat înlocuiește sute și sute de tone de minereu.

De reținut este și faptul că, în contradicție cu prevederile legii, anume unități din economie au consumat în luna ianuarie materiale refolosibile fără repartiție sau peste cantitățile repartizate. Câteva exemple: întreprinderile mecanice de material rulant din Cluj-Napoca, Pășcani și „Grivița roșie” din Capitală, împreună au consumat în plus 35,8 tone cupru. „Inox” - București - 3 tone zinc, întreprinderile electro-

centrale Oradea, Roman și Turceni - 7,9 tone de cupru refolosibil, deși nu aveau dreptul să consume nici un gram.

Față de asemenea abaterile de disciplina de plan, actelele reglementării sunt deosebit de severe: consumul elementelor de aliere, al feroliageilor refolosibile și al metalelor neferoase se face în limita repartițiilor emise de coordonatorii de bilanță. În consecință, cotele titlurilor de plan pe perioadele următoare vor fi reduse cu cantitățile consumate fără repartiții sau peste limitele aprobate (inclusiv consumul propriu), iar persoanele vinovate vor fi sancționate potrivit legii.

O altă problemă nerezolvată încă până acum, la sfârșitul primei decade a lunii februarie, și care explică într-o anumită măsură neralizările sau abaterile de la sarcinile de plan la care ne-am referit, este aceea că unele ministere și centrale nu au desfășurat, în mod operativ, sarcinile de predare și de consum pe unitățile din subordine și ca atare, nu s-au încheiat contracte economice la o serie de materiale refolosibile, printre care și cele din categoria metalelor neferoase și oțelurilor aliate.

Care sunt deci principalele măsuri care trebuie luate neîntârziat, în spiritul actualelor reglementări legale, pentru intensificarea recuperării și valorificării oțelurilor aliate și metalelor neferoase refolosibile, pentru instaurarea ordinii și disciplinei în gospodărirea acestor valoroase resurse în fiecare întreprindere, la fiecare loc de muncă?

În primul rând, se cuvine accentuați faptul că unitățile economice sunt obligate să organizeze recuperarea tuturor resurselor de aseme-

nea materiale refolosibile rezultate din procesele tehnologice, din dezmembrarea mijloacelor fixe casate și din activitatea de întreținere și reparații și să le selecteze pe mărci sau grupe de mărci cu aceleași elemente de aliere sau pe sortimente de metale neferoase încă de la locul de proveniență. Nu trebuie admisă nici o justificare cum că ar fi greu de identificat deseurile dintr-o anumită marcă sau sortiment de metal sau că această activitate ar fi prea migăloasă. Așa cum știe să ridice de la magazine un profil sau o foaie de tablă de o anumită marcă, fiecare măistru este dator să urmărească nu numai ce reperi se obțin din acestea, ci și ca toate resturile rezultate să fie depozitate într-un container inscripționat cu marca sau sortimentul de proveniență.

Deci, în fiecare întreprindere trebuie să existe atâtea tipuri de containere, butoaie și recipiente inscripționate câte mărci de oțel aliat sau câte sortimente de metale neferoase se utilizează, fie că este vorba de cantități de ordinul sutelor de tone sau de câteva kilograme. Același regim gospodăresc se aplică și spanului, bavrurilor, ștanțaturii etc., fiind interzisă nu numai amestecarea spanului de oțel-carbon cu cel de oțel aliat, ci și a celor de oțeluri aliate care conțin elemente de aliere diferite. De asemenea, în vederea evitării posibilităților de amestec, materialele refolosibile ferose aliate în bucați mari - ca, de exemplu, lingouri și semifabricate rebute, piese turnate, cilindri de laminor, axe, arborii - vor fi marcate individual cu simbolul mărcii de oțel sau al procentului de elemente de aliere pe care le conțin.

Scînteia, 10 februarie 1989

Irina Schrotter „înțepa” cu „Seringa”

Erau mai mulți studenți mediciști care „adminstrau” umorul cu „Seringa”. Brigada artistică din Iași, care purta numele amintit, era cunoscută și înainte de '89, dar mai ales în anul cu pricina pentru textele umoristice care persiflau regimul comunist. Printre „asistentele” de la „Seringa” se număra și Irina Schrotter, fiind, de fapt, membru cu drepturi depline. Creatoarea de modă era în anul VI la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași. Refuzase să intre în Asociația Studenților Comunisti, iar mai târziu a refuzat inclusiv intrarea în Partidul Comunist, fapt care nu i-a atras nici o sancțiune. „Fac parte dintre cei care

privesc cu suspiciune declarațiile celor care încearcă acum să se dezvinovățească, precum și ideea că nu aveai cum să scapi de «înrolare». Cred și acum că oamenii sistemului aveau clienții lor și nu era nevoie de mai mulți”, spune designerul.

Dar cine mâniau „Seringa”? „Eram șase fete, vreo opt băieți, plus corul. Formam un grup gen Divertis. Chiar activam în aceeași perioadă. Sustinem spectacole inclusiv la începutul lui februarie. Ce încercam să facem? Era o luptă, un fel de frondă. Nu aveam cum să ne exprimăm altfel ne-mulțumirile. Jonglam cu textele în așa fel încât până și semnele de punctuație le puneam într-un anume fel,

să nu atragem atenția, să se creadă că nu e nimic împotriva curentului. Versurile însă aveau conotații și trimiteri antisistem. Nu ne puteam manifesta altfel, nu ne puteam răzvrăți, așa că recurgeam la tot felul de tertipuri”. Ce puteau strecura în „Seringa”? Texte cu substrat, doza de libertate de exprimare, trimitând „șopările” despre propagandă și amuzându-se pe seama politicii de partid și de stat. O doză mică, dar sănătoasă. Înfiptă direct în dosul celorlalt responsabil cu cenzura.

Și în ceea ce privește ținutele, Irina Schrotter era... la modă. La propriu. În paralel cu facultatea se ocupa de creația vestimentară, pasiune moștenită de la mama sa. În februarie '89 cola-

bora cu fabrici din Iași precum „Mă-tase Victoria”, „Tomiris” sau Cooperativa „Sportul”, iar colecțiile sale erau apreciate. Și-a urmat visul și a profitat de momentul prielnic pe care îl a oferit acea perioadă. Nu-și imagina la începutul lui '89 că va renunța la profesia de medic pentru a-și deschide propria casă de modă care să-i poarte numele. Și nici nu știa că-și va transforma hobby-ul în meserie. „Noro-cul” Iașiului, dacă pot spune așa, era că avea drept prim-secretar o femeie. Care nu se apleca la modul negativ asupra acestui fenomen, care era modă. Îl considera inofensiv. Așa că ne puteam manifesta cât de cât rezonabil. Activitatea era totuși limitată. Aveam

o oarecare deschidere, dar nenorocirea generației noastre era autolimitarea. Cunoșteam limitele și nu le prea încălcăm. Decât în ceea ce privește lungimea fustei!... Totuși, nu erau prea multe opțiuni. Imi mai amintesc de ingrozitorul parfumuri rusești și bulgărești care mi-au rămas întipărite în simțul olfactiv, pot oricând să le recunosc, chiar dacă nu mi face deloc plăcere. De unele produse îmi amintesc cu oarecare regret, dar și cu ușurare, pe când de altele... mă bucur că au dispărut. La început de Februar, oferta nu era deloc generoasă, iar moda avea puternice accente de gti”... Cătălina IANCU

Magazinului „Unirea”, cel mai mare „universal”, i se adăuga aripa Căldărași Foto: AGERPRES

AMINTIRI DIN COPIILĂRIE

Proba de sacoșă-viteză

Mulți cetățeni țineau la îndemână sacoșe, în caz că „se băga” ceva la magazine
Foto: Ovidiu Bogdan/AGERPRES

Ani buni am asistat la un minunat concurs care ar merita din plin numele de sacoșă-viteză. Cele mai puternice concurente de la noi din bloc erau Tanti Dana și Tanti Tanța, fiecare având alături câțiva copii. Aceste două vecine locuiau la parter, una de o parte a scării de intrare, una de cealaltă, cu geamurile spre stradă pe unde treceau camioanele care aprovizionau magazinele de la blocul din față.

Strategia era următoarea: în bucătărie, fiecare avea pregătite sacoșe și bani, permanent exista un planton care urmărea apariția camioanelor. Când mașina apărea la colțul străzii, plantonul slobozea un strigăt războinic, inhăța sacoșele și banii și fugea să ocupe un loc cât mai apropiat de ușa de fier din spatele magazinului, unde se forma coada. Nu se stătea la coadă în magazin, ci afară, iar marfa care se vindea era nici jumătate din cantitatea adusă. Restul era păstrat pentru relațiile vânzătoarelor, care aveau un statut privilegiat în societatea comunistă, multilateral dezvoltată. Practic, o vânzătoare de alimentară era o doamnă. Când ajungea la stadiul ca doamna Nutți să-ți oprească ceva, însemna că ai urcat o treaptă, erai deja cineva.

Proba de sacoșă-viteză necesita reale calități, care pot fi împărțite în două clase, în funcție de momentul competiției: în prima fază, erau necesare mai cu seamă spiritul de observație, pentru a nu rata apariția camionului cu marfă, viteză pentru depășirea adversarilor și istețime, pentru a găsi cele mai bune culoare de fugă, altfel te-ai fi împiedicat în purădiei altor competitori, și ei bine pregătiți, iar în partea a doua, când trebuia menținut locul la coadă până la apariția întărilor din familie, erau necesare coatele de fier, echilibrul pe picioare, forța psihică pentru a rezista „timidărilor de tipul „tu nu erai, băi, „ci, ia ieși din rând”.

În funcție de bioritm, astre, noroc sau Dumnezeu mai știe ce, locul întâi era adjucecat ba de Tanti Dana, ba de Tanti Tanța.

Deci, cetățenii României socialiste erau pregătiți pentru viață cu toată atenția de către organele de partid și de stat, și încă asta nu e tot.

În afară de acest gen de concursuri se mai dădea un soi de bătaie unde inteligența trecea pe primul plan. Să mă explic: tot la noi în bloc locuia o familie instărită pentru acele vremuri. Erau cei mai pricoșii din tot cvartalul, asta însemnând că nu le lipsea nici unul din simbolurile pros-

perității vremurilor ceaușiste: telecolor, video, Dacia 1310 cu îmbunătățiri, dublu radiocasetofon, pick-up cu boxe, nu cu un singur amărât de difuzor cum aveam eu, mașină de spălat cu program, acces la „Shop” – magazinele speciale pentru străini, de unde se cumpărau mărfuri numai pe valută și unde erai filat de Securitate de cum intrai, iar dacă nu puteai justifica valuta, se lăsa cu pușcărie. De la „Shop” avea familia A. tot soiul de bunătăți nemaivăzute pe vremea aceea, cum ar fi bere la cutie, ciocolată Toblerone, alune, fistic, dar și pixuri străine, casete AGFA și BASF, șepci, brichete, brelocuri, telefoane cu claviatură și câte și mai câte prostioare care pe vremea aceea mă încântau.

Aveau covoroare persane, gresie și faianță, calorifer electric nemțesc, cu termostat, pe când noi făcusem rost de un calorifer artizanal, o adevărată comedie. Era greu, de-abia îl mișcai, nu se oprea singur nici un moment, consuma enorm și, chiar după ce l-am ținut în priză o iarnă întreagă, vopseaua galbenă de pe el tot emana un miros grețos.

Doamna A. suferea din cauza unor probleme de sănătate, drept care avea nevoie de oarecare ajutor pentru cumpărături, curățenie, gătit, cărat lucrurile de la mașină în casă. Și, nu în ultimul rând, avea nevoie de companie pentru discuțiile delicioase la un nesi și un kentan. Astfel că bătaia dintre Tanti Dana și Tanti Tanța se născu din spațiul străzii pe tărâmurile insondabile ale minții și relațiilor interumane. Fiecare încerca să-și aducă de la coadă o poziție mai bună decât cealaltă în preferințele doamnei A., fiecare trebuia să se arate mai utilă, mai pe fază, mai simpatetică.

Aici era adevărata măiestrie, să subminezi adversarul din întâmplare, să bârfești ca și cum ai povesti ceva neurtor, să lauzi ca să trezești invidia și opoziția, să folosești psihologia inversă, să prinzi adversarul pe picior greșit, să ieși în întâmpinarea stării de spirit a țintei. Un adevărat manual de manipulare se putea scrie urmărindu-le pe Tanti Tanța și Tanti Dana, în războiul lor crud pentru câștigarea doamnei A.

Acum protagoniștii luptelor pentru supraviețuire de altădată au îmbătrânit, doamna A. era să moară la Elias, camioanele cu marfă alunecă, singuratic, spre aceeași ușă de fier, copaci din fața blocului s-au făcut groși cât trunchiurile copiilor care alergau ca-n joacă după o bucată de salam și 200 de grame de vis în plus.
Dan CĂRLEA

Cum a vrut Ceaușescu ca România socialistă să fie buricul lumii

(Urmare din pag. 1)

Gândurile pașnice ale conducătorului României socialiste se îndreptau și spre suprimarea „bombei nucleare a săracului”, arma chimică, însă, cum țara noastră avea în dotare așa ceva, a nuanțat lucrurile. „Nu dorim să rămănem la dispoziția celor care au arme nucleare. Până la urmă, și arma chimică poate fi o armă de descurajare pentru cei care nu au arme nucleare și trebuie să înțelegem unitatea între lichidarea concomitentă a tuturor armelor de distrugere în masă, și chimice, și bacteriologice, și nucleare”, le-a spus diplomaților Nicolae Ceaușescu, punctând că prin eliminarea armelor de distrugere în masă se poate pune capăt politicii de șantaj, de amenințare și de forță împotriva altor state. Președintele României socialiste a luat la bani mărunți și economia mondială. În primul rând, s-a arătat nemulțumit că în anul precedent situația economică pe glob s-a înrăutățit și s-a accentuat discrepanța dintre țările bogate și cele sărace. Mai mult, Nicolae Ceaușescu a atras atenția că țările sărace îi subvenționează pe cei bogați, iar datorile lor devin tot mai împovărătoare. Drept urmare, președintele de la București cerea instaurarea unei noi ordini economice internaționale, mai echitabile. „Este nevoie de noi relații economice internaționale, este nevoie să se adopte măsuri hotărâte pentru o schimbare radicală a actualului sistem financiar, devenit o frână în calea progresului, un instrument de jaf în mâna statelor dezvoltate”, le-a spus Nicolae Ceaușescu reprezentanților diplomației din România. Acesta s-a mai arătat preocupat de rezolvarea problemelor stringente ale omenirii, șomajul, foametea, drogurile, violența, lipsa de locuințe, situația tot mai grea a imigranților, a țineretului, a femeilor și degradarea tot mai accentuată a echilibrului ecologic. În vreme ce în țara noastră în case și în școli era frig, alimentarele erau goale și se stătea la cozi interminabile chiar și pentru pâine, iar situația din orfelinate era dezastruoasă, Nicolae Ceaușescu le vorbea diplomaților în pile și atrăgea atenția că pe planetă statisticile demonstrează că un milion de copii mor de foame, alte milioane nu au cu ce se hrăni și trata medical, iar alte sute de milioane nu știu să scrie și să citească.

Discursul lui Nicolae Ceaușescu în fața ambasadorilor acreditați la București reprezintă o sinteză a politicii externe pe care o ducea acesta în anul 1989. Președintele României socialiste ducea o bătaie aprigă cu armele atomice, iar pentru acestea dezvoltase chiar un „Program românesc de dezarmare”, ce-și propunea lichidarea arsenalelor de acest tip până în anul 2000, pe etape. Nicolae Ceaușescu dorea ca experimentele nucleare să fie interzise, la fel și dezvoltarea de noi tehnologii de arme de distrugere în masă, iar spațiul cosmic să fie demilitarizat.

În ciuda zbatelor de vocație mondială ale liderului de la București, vocea României socialiste se auzea din ce în ce mai slab

Foto: Arhivele Naționale

De asemenea, voia ca bugetele pentru apărare ale țărilor lumii să se reducă, inclusiv prin decizii unilaterale și care să devină exemplu de urmat, iar ca o consecință și efectivele armate și armamentele convenționale să fie înjumătățite. Mai departe, secretarul general al Partidului Comunist Român visa ca prin intermediul ONU, pe care îl vedea întărit, zona Balcanilor, dar și alte zone din lume, să fie lipsite de arme nucleare și chimice. Încă din 1982, din inițiativa lui Nicolae Ceaușescu și a diplomației românești, Adunarea Generală a ONU a adoptat „Declarația privind reglementarea pașnică a diferendelor internaționale”. În ceea ce privește chestiunile economice mondiale, și în acest domeniu, sub stricta îndrumare a lui Nicolae Ceaușescu, s-a elaborat un program românesc de lichidare a subdezvoltării și de faurire a unei noi ordini economice internaționale. Acest program propunea sporirea eforturilor proprii ale țărilor în curs de dezvoltare pentru a-și pune mai

eficient în valoare resursele de care dispun. Un alt punct al programului avea în vedere soluționarea globală, politico-economică, a problemei datorilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare. Nici mai mult, nici mai puțin, Nicolae Ceaușescu avea de gând să schimbe sistemul financiar internațional cu unul bazat pe echitate, egalitate și justiție și, totodată, cerea înlăturarea protecționismului și liberalizarea schimburilor economice dintre state, precum și eliminarea oricăror tipuri de presiuni și condiționări politice în comerțul internațional. În acest sens, de la vârful României socialiste se impulsiona convocarea unei conferințe speciale în cadrul ONU, cu participarea atât a statelor dezvoltate, cât și a celor în curs de dezvoltare pentru soluționarea acestor probleme. Toată această viziune reprezenta în realitate „represalii” față de instituțiile financiare internaționale. În zona diplomației economice internaționale, la mijlocul anilor '80, Nicolae Ceaușescu a luat decizia de a rupe

colaborarea cu Banca Mondială și Fondul Monetar Internațional supărându-se pe cele două instituții internaționale că n-au privit cu ochi buni rambursarea anticipată a datoriei externe. Culmea este că intrarea în relație cu organismele financiare respective se făcuse cu mari eforturi și după o serie de negocieri secrete, iar între 1972-1980 România beneficiase de credite în valoare de aproape șase miliarde de dolari. Acești bani au fost extrem de folositori în industrializarea din acei ani. Încetarea relației cu FMI și Banca Mondială a făcut ca România socialistă să fie tot mai puțin credibilă pe plan internațional.

O altă direcție majoră a politicii externe conduse de Nicolae Ceaușescu era „edificarea securității tractice și dezvoltarea colaborării rodnice pe continentul european”. Pe aceeași linie a dezarmării, România socialistă milita pentru începerea de negocieri directe dintre statele participante la Tratatul de la Varșovia și la Alianța Nord-Atlantică pentru redu-

cere armamentelor, inclusiv a celor convenționale, de la Urali și până la Oceanul Atlantic. Pentru a transforma Europa într-un continent al păcii, diplomația românească prezentase la reuniunea general-europeană de la Viena o serie de propuneri, precum organizarea unei conferințe privind dezvoltarea colaborărilor economice și a cooperării în producție pe continent, inițierea și găzduirea la București a unei conferințe în problemele cooperării tehnico-științifice și organizarea unei reuniuni care să convină în problema protecției mediului. Agenda elaborată în capitala țării noastre nu a fost luată în seamă în mediul european, Documentul final al Reuniunii Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE) emis la 15 ianuarie 1989 neconținând propunerile României socialiste. Așadar, în 1989 Nicolae Ceaușescu, în ciuda zbatelor sale cu vocație mondială, nu mai conta. România socialistă se afla în bezna.
Răzvan BELCIUGANU

RADIOGRAFII CULINARE

Din biblioteca unei gospodine

Dacă s-ar fi găsit toate ingredientele pe piață, fără a mai sta la cozi interminabile, gospodinele din 1989 ar fi putut să gătească mâncăruri extraordinare, deoarece aveau destul de multe cărți de bucate din care să se inspire. Am avut ocazia să răsfoim câteva dintre acestea în biblioteca unei adevărate gospodine din București, Maria Dragomirescu.

„Deși am lucrat în armată, pasiunea mea a fost și a rămas bucătăria. Prin '89 lipseau multe ingrediente din alimentare, dar eram fascinată de cărțile de bucate care apăreau în librării, așa că nu am ratat nici una”, își amintește Maria. A avea întotdeauna încăpătânarea de a încerca noutăți culinare, urmând rețetele. „Uneori mai saream peste un ingredient imposibil de găsit sau îl înlocuiam cu altul”, ne șoptește de parcă ne-ar fi spus un mare secret.

Condimente și sosuri dietetice

Una dintre preferatele Mariei este cartea „Condimente și sosuri dietetice”. „Îmi plac mult sosurile. Un sos bun poate face din orice mâncare o splendoare culinară. Și pentru că am ținut o viață la siluetă, le-am preferat pe cele dietetice”, ne mărturisese gospodina.

Răsfoind paginile acestei cărți, găsim în introducere câteva răspun-

Sos de fructe

150 g fructe (vișine, zmeură, caise etc.), 10 g zahăr, 5 g făină, 5 ml ulei
Fructele (bine spălate și curățate de sămburi) se pun la fierd, două treimi din cantitatea lor, în apă cât să le acopere. După ce s-au înmuiat se dau prin sită, obținându-se o pastă subțire. Separat se diluează făina în apă rece și se toarnă peste pasta obținută. Se adaugă uleiul și se mai lasă să dea în câteva clocote. Separat, restul de fructe, spălate bine, se stoarce printr-un tifon curat sau prin storcătorul electric, obținându-se astfel un suc care se adaugă peste sosul preparat. În felul acesta se realizează o vitaminizare a sosului, și cu culoarea și gustul fructului respectiv. Dacă sosul nu s-a pregătit cu ulei, se adaugă unt la servire. Acest sos se poate prepara și fără grăsimi.

suri la întrebările cum, când, ce și cât mănâcăm? Autoarea Ileana Șerbănescu-Berar îi atenționează pe cititori că „în timpul prelucrării culinare, unele substanțe hrănitoare trec în apa de fierbere, devenind nefolositoare”. Ea mai precizează că orarul fix al meselor și repartizarea cantităților de alimente au o mare importanță pentru sănătate. Felul întâi poate să inhibe pofta de mâncare, formând o repulsie față de alimentul respectiv, dacă are miros sau aspect respingător. Sau, din contră, poate provoca o stimulare a apetitului, dacă este prezentat sub o formă atrăgătoare, provocând curiozitatea sau formând elementul nou, de surpriză. Felul al doilea de mâncare, așa-zis, de rezistență”, provoacă un efort mai mare al digestiei. De aceea este indicată o bucată de carne cu garnitură din legume sau o bucină sau suflor cu brânză, care poate înlocui meniul pe bază de carne, ase-

zonată cu un sos dietetic. Referitor la cât mănâcăm, autoarea cărții amintește că organismul uman are nevoie de o cantitate de energie care este furnizată zilnic prin aportul alimentelor. Cantitatea de mâncare trebuie întotdeauna raportată la vârsta, sex, muncă depusă, condiții de mediu etc. Din capitolul „Condimentele în bucătăria dietetică” aflăm că ierburile și plantele aromate erau la mare preț în Mesopotamia și în Egiptul Antic. Acestea se foloseau atât la tămăduirea unei boli, cât și în scop cosmetic. Ileana Șerbănescu-Berar amintește de forma istorică a condimentării și a fiecărui condiment în parte, demonstrând că există o adevărată artă care cere rafinament. Un alt capitol se referă la acțiunea sării în organism. Pentru fiecare perioadă de vârstă se recomandă o anumită cantitate de sare. Există și un capitol care tratează prepararea ter-

mică a alimentelor, care dă acestora un gust mai plăcut, dar și o digestibilitate ușoară. În ultimul capitol aflăm despre prepararea dietetică a sosurilor. Cartea prezintă numeroase rețete de sosuri dietetice, calde și reci. Din prima categorie amintim sosul de agrișe, de capere, de ciuperci cu usturoi, de portocale sau de lichior, iar din a doua categorie, sos anchois, genevez, grecesc, de muștar englezesc, olandez sau „zatiki” (adică sosul tzatziki pe care îl preparăm și noi astăzi). La finalul cărții există o listă cu măsuri și greutateți aproximative și un indice alfabetic al rețetelor.

Sosul preferat al Mariei este cel muselin. Ne dă rețeta din carte: „Un gălbenuș, 20 ml ulei, 5 g unt (margarină), suc de lămâie, smântână. Gălbenușul se freacă bine, după care se adaugă uleiul câte puțin, alternând cu câte o picătură de apă rece. După ce tot uleiul s-a încorporat se mai adaugă untul (sau margarina), bine freat în prealabil, și smântâna, după gust. La urmă se adaugă suc de lămâie, după dorință. Acest sos se folosește în general la prepararea din pește sau carne fiartă și tocată (perişoare, ruladă, chiflele, pudinci etc.)”. Maria Dragomirescu ne recomandă să studiem și astăzi această carte, din care avem multe de învățat.
Carmen DRĂGAN și Maria BELU-BURTEA

Telecolor pentru toți (artiștii)

(Urmare din pag. 1)

Așadar, fără să se mai pună la socoteală bacșurile de la nunți sau de la alte cântărituri”, spune Ileana Ciuculete. Interpreta povestește că, în acea perioadă, existau tiraje uriașe și vânzări pe măsură. Din două tranșe de discuri de vinil scoase pe piață se cumpărau în jur de un milion de bucăți. Asta poate și pentru că Electrecordul deținea pe atunci monopolul prezentării muzicii pe piața din România. Însă existau numeroase probleme, nu tehnice, ci mai degrabă de natură estetică.

„Inconvenientul major era faptul că nu se găsea carton din care se confecționau așa-numitele jachete sau mape pentru discuri. În disperare de cauză, cei de la Electrecord apelau la fabricile de încălțăminte. Le cereau să reducă dimensiunile cutiilor de încălțăminte – de aia apăreau de multe ori pantofi în pungă – pentru că aveau nevoie de mult carton, un disc având o suprafață destul de mare”, își amintește artista. Această procedură, continuă ea, „făcea să crească destul de mult costurile apariției discurilor pe piață. Și în 1989 existau artiști care vindeau și artiști care nu vindeau. Însă tocmai de aceea Electrecordul era foarte strict. După ce se făcea cenzura la un disc prezentat, se realiza tipărirea discului. Această cenzură, de fapt, nu era impusă de către marile autorități comuniste, ci era demarată

Ileana Ciuculete, prim solistă la ansamblul Călușul din Scornicești, și-a amintit că artiștii care vindeau multe discuri primeau două mii de lei și aprobare pentru televizor color
Foto: AGERPRES

de la un nivel mult mai jos, de către niște băgători de seamă din Ministerul Culturii, care voiau pur și simplu să-și justifice salariile și să arate cât de loiali sunt ei puterii. Dacă nu avea vânzări, artistul ineficient era șters definitiv din analele Electrecordului. Acolo nu mai avea ce căuta. I se spunea: «Domnule, n-ai vândut, trebuie să rețopim discurile, sunt costuri foarte mari». Și totuși, un artist tipărit în vreun fel anume? „Oarecum. În 1989, artistul, dacă vindea bine, primea, în mod

exceptional, două mii de lei, adică salariul minim pe economia națională în epoca respectivă, și i se mai dădea în mod excepțional o aprobare ca să își cumpere un tv color de la magazinul Victoria. I se dădea un bilet cu care trecea peste rând, acolo, la magazin, se prezenta și lua un Telecolor sau un Cromat. Îți dai seama cât câștiga statul de pe urma artiștilor? Ei se mulțumeau cu aceste sume derizorii și cu posibilitatea de a-și face reclamă”, încheie Ileana Ciuculete.
Anca STĂNESCU

Anii de glorie ai lui FC Malines

Portarul Michel Preud'homme și mijlocușul Lei Clijsters erau vedetele lui Malines

Eric Gerets, Ronald Koeman, Soren Lerby sau Romario, olandezii erau totuși favoriți.

Supercupa Europei a fost, fără îndoială, evenimentul lunii februarie 1989 în fotbalul continental. Protagoniste, PSV Eindhoven, câștigătoare a Cupei Campionilor, și FC Malines, deținătoare a Cupei Cupelor în anul precedent, s-au întâlnit în dublă-manșă la 1 și 8 februarie. Românii nu aveau amintiri prea plăcute în legătură cu formația belgiană care eliminase pe Dinamo, antrenată atunci de Mircea Lucescu, chiar în primul tur al ediției 1987-1988 a celei de-a doua competiții europene, după 1-0 acasă și 2-0 la București. Echipa pregătită în acea perioadă de Aad de Mos trecuse apoi pe rând de scoțienii de la St. Mirren, de Dinamo Minsk, care reprezenta în

aceea vreme URSS-ul, apoi de italienii de la Atalanta, pentru ca în finală să învingă cu 1-0 pe Ajax Amsterdam. A fost un succes cu atât mai mare pentru FC Malines, cu cât belgienii, aflați la prima participare în cupele europene, au obținut trofeul fără să piardă vreun meci. Printre oamenii de bază ai grupării belgiene se aflau portarul Michel Preud'homme, Piet den Boer, autorul unicului gol din finala cu Ajax, dar și căpitanul Lei Clijsters, nimeni altul decât tatăl jucătoarei de tenis Kim Clijsters.

La rândul său, Eindhoven venea din postura de campioană a Europei, titlu cucerit în 1988 în urma victoriei la penalty-uri din finala cu Benfica Li-

sabona. Parcursul olandezilor până în ultimul act n-a fost însă prea glorios, ei câștigând doar trei din cele opt meciuri disputate. Conduși de Guus Hiddink și având pe gazon vedete ca Eric Gerets, Ronald Koeman, Soren Lerby sau Romario, olandezii erau totuși favoriți.

Prima manșă a Supercupei a dezlăuit însă destul de clar unde avea să meargă trofeul. FC Malines s-a impus cu 3-0 pe teren propriu, printr-o „dublă” a olandezului John Bosman și un autogol atribuit fundașului lui Eindhoven, Stan Valckx. Așa stând lucrurile, partida retur din Olanda a fost doar o formalitate. Belgienii s-au limitat să încerce să nu

primească gol. Și au reușit până aproape de final, când Johann Gillhaus a marcat unicul punct al întâlnirii, aducând o victorie inutilă pentru olandezi.

Supercupa Europei a fost pentru FC Malines încă un pas spre un nou trofeu. În sezonul 1988-1989, formația belgiană câștiga primul și singurul său titlu de campioană națională din epoca modernă. Dar zilele de glorie sunt acum departe. În 2002 echipa a intrat în faliment și a fost retrogradată în divizia a treia. Abia în 2007 a revenit în prima ligă, iar acum se zbate în a doua jumătate a clasamentului.

Delia GOMOESCU

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Posturile de radio vestice sunt bruiate în URSS și în Est (III)

München, februarie 1989
RLR - Jonathan Eyal

Deși semnaseră înțelegeri care interziceau bruiatul posturilor de radio din țările partenere, URSS și aliații săi estici, continuau, la sfârșitul anilor '80, să blocheze posturile vestice. Critica URSS viza mai ales Radio Europa Liberă pe care încerca să îl plaseze într-o poziție singulară în perimetrul posturilor vestice și îl acuza de „amestec în afacerile interne”.

O nouă abordare

Astfel, spre sfârșitul anului 1987, a devenit evident că încercările concertate ale sovieticilor de a plasa REL-RL într-o poziție izolată, în chestiunea bruijelor, eșuaseră. Renunțând să mai bruijeze anumite posturi, Gorbaciov părea deschis cererilor venite din Vest. Totuși, „concesiile sale unilaterale” nu au reușit să impresioneze guvernele vestice, care erau perfect conștiente că o concesie unilaterală putea oricând fi retractată așa cum mai făcuseră sovieticii în 1960 și în 1970. Mai mult, chestiunea bruijelor, și drepturile omului în general, a fost asociată mai mult ca oricând cu aceea a controlului înarmărilor. Li era clar Kremlinului că apetența pentru negocierile legate de controlul cursei înarmărilor în Europa putea fi menținută doar cazând la înțelegere cu Vestul asupra faptului că problema securității militare era strâns legată de aceea a încrederii între Est și Vest și că drepturile omului erau de acum un ingredient esențial în această ecuație.

Schimbarea politicii URSS a fost anunțată de o adunare a șefilor agențiilor comuniste de știri, la Moscova, în noiembrie 1987. La întâlnirea care a fost prezidată de un membru al Soviet Politburo, Aleksandr Yakovlev (un om clar asociat cu poziția lui Gorbaciov referitoare la radio, încă din 1986) s-a militat pentru „umanizarea relațiilor dintre state”. Noul mod de gândire al Moscovei a devenit tot mai

clar în urma repetatelor apeluri ale lui Yakovlev care cerea ca media sovietică să devină mai atractivă și mai competitivă în „lupta de idei” dar a fost evitat și din reacțiile Europei de Est care s-a divizat pe mai multe direcții prezibile. Ungaria a salutat rezultatele întâlnirii iar Polonia a încetat să mai bruijeze emisiunile REL la sfârșitul lui 1987, concentrându-se însă, mai mult, pe critica anumitor programe. La rândul ei, Cehoslovacia a devenit mai critică referindu-se la relațiile „dușmănoase” ale REL; iar România a publicat un atac la adresa angajaților REL în care s-a reiterat acuzația conform căreia transmisiile REL „nu sunt reglementate de legi internaționale”; reacția a venit într-o vreme când argumentul fusese abandonat de alte state est-europene.

Se pare că perioada de ezitări care a urmat a avut ca scop să testeze limitele vesticilor în cadrul negocierilor de la Viena dar și pe acela de a convinge statele est-europene mai refractare, că renunțarea la bruijarea soluția necesară. TASS a făcut să circule pe la serviciile sale în diverse limbi, un raport care dorea să arate că interesul pentru posturile de radio vestice a scăzut din moment ce acestea încetaseră să mai fie pentru cetățenii sovietici „fructul opririi” (o afirmație falsă de altfel).

Realizarea unei poziții unitare, est-europene a durat mult. O întâlnire a oficialilor partidului și a experților media angajați în „lupta ideologică și propagandă” într-o „lume în schimbare” a avut loc la Jablonna, lângă Varșovia, în februarie 1988; România a refuzat să participe. La câteva zile după întâlnire, agenția de știri poloneză a pus în circulație un apel către „plătitorii de taxe americani” să nu mai finanțeze REL; de când transmisiile sale nu mai erau bruiate în Polonia, se spunea în apel, acești bani „nu trebuia să mai curgă”. Polonia a susținut, de asemenea, cum făcuse și URSS, că în opinia ei, măsurătorile au revelat o scădere a

audienței posturilor vestice de radio. O cu totul altă reacție a fost înregistrată din nou în România și în Cehoslovacia. Controlul strict al presei românești continua, iar critica postului de radio a fost de multe ori dură, în vreme ce presa cehoslovacă a pretins că mișcările religioase din Slovacia ar fi fost coordonate de „agenți străini” de la REL.

Un protest despre „propaganda anti-sovietică” a fost publicat în momentul în care conferința de marginalizare REL-RL eșua; dar, nu mult mai târziu, un ziar sovietic califica relatarea postului VOA, despre vizita la Moscova a președintelui Reagan, drept mai bună decât reportajele din presa sovietică. În vara anului 1988 era totuși clar că poziția Vestului față de drepturile omului în general și față de bruijări în particular era suficient de fermă pentru a întârzia încheierea conferinței CSCE de la Viena.

În vara lui 1988 o bornă avea să fie depășită, când prim-ministrul britanic răspundea la întrebările cetățenilor sovietici în timpul unei emisiuni live a BBC-ului rusesc. Mai mult, în vara lui 1988, presa sovietică a fost implicată în polemici directe cu REL-RL despre conținutul emisiunilor sale, semn sigur al unei iminente schimbări de politică. Presa sovietică s-a alăturat unei dezbateri despre viitorul producției de aparate radio care, de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, au fost în mod intenționat fabricate fără posibilitatea de a recepta transmisiile pe frecvențele de unde scurte de 13, 16 și 29 megaherți. Calitatea transmisiilor Radio Moscova a fost, de asemenea, criticată în încercarea evidentă de a pregăti terenul pentru anunțarea schimbării de strategie.

Radio Europa Liberă (München)
- Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Shaffir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere de Eliza DUMITRESCU)

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

PLEDOARIE PENTRU O CURSĂ DE TREN DESFIINȚATĂ

Locuitorii comunei Girișu de Criș ajung la Oradea și de aici înapoi cu un tren care circulă de mai multe ori pe zi între cele două localități. Până în urmă cu câțiva ani, trenul acesta avea o cursă și la ora 14:20 cu plecare din Oradea. Spunem „avea”, pentru că Regionala Căi Ferate Cluj a suspendat-o într-o bună zi. De fapt, ziua în cauză n-a fost deloc bună pentru girișeni. Și iată de ce. Din Girișu pleacă în fiecare dimineață în capitala de județ peste 1500 de oameni. Trei sute dintre aceștia sunt elevi, elevi care nu se pot întoarce acasă de la școală decât după două-trei ore de la terminarea cursurilor. Cam la fel li se întâmplă și celorlalți, fiindcă majoritatea acestora lucrează în industrie, încheind programul, atunci când sunt în schimbul unui, la ora 14:00. Totodată, 33 de elevi ai Școlii generale din Girișu sunt din Cheresig și Toboliu, sate ce aparțin comunei. Trenul de 14:20 le ar fi fost și lor de folos, nefiind nevoiți să facă zilnic pe jos un drum de câțiva kilometri. Dar trenul de 14:20 nu mai există. În schimb, există bunul obicei ca atât oamenii care lucrează în industrie, cât și elevii navetiști să par-

Navetiștii din Girișu de Criș rămăseseră fără trenul ce-i ducea la Oradea
Foto: Ilie Bumbac/AGERPRES

ticipa, atunci când se înapoiază acasă, la muncile de care cooperativa agricolă din comună nu duce lipsă. Dar toți aceștia se pot întoarce în sat numai cu trenul de 16:20. Culemea e că locomotiva care a dus trenul de dimineață la Cheresig se întoarce de aici la Oradea fără vagoane, figură care se repetă și în sens invers, pentru a reveni în oraș cu vagoanele respective. De consumat, firește că se consumă combustibil. De ce, nu știm. Nu știm nici navetiștii din Girișu de Criș care ne roagă să rugăm noi Regionala Căi

Ferate Cluj să reînființeze cursa de 14:20 cu plecare din Oradea, astfel încât să nu mai fie, la urma urmelor, nimeni în pierdere. Adică nici dumelelor, în ce privește timpul, nici dumelelor, în ce privește combustibilul. (Șt. Mitroi)

●●●
Lectura unei scrisori, sosite la redacție din Fălcițeni, ne-a făcut să rămânem, pentru mai mult timp, pe gânduri. O tânără de 22 ani a fost protagonistă unei scene dintre acelea peste care, deseori, trecem cu prea mare ușurință lăsându-i semnifica-

țiile majore într-un con de umbră deloc meritat. Este vorba de personalitatea individului care trebuie respectată, de relațiile civilizate între oameni, indiferent de situația care le creează. Tocmai de aceea tonul acuzator, de indignare al scrisorii pe care am primit-o de la Elena Grădinariu, nu privește faptul în sine, ci tocmai atitudinea unor indivizi care, prin natura muncii lor, se află într-un contact permanent cu publicul.

În ziua de 4 martie a.c., Elena Grădinariu, împreună cu fratele său, se afla la Tg. Neamț. Pentru a ajunge la Fălcițeni, au ales soluția autobuzului care circulă pe ruta Piatra Neamț - Suceava. Plecarea autobuzului de la Tg. Neamț era anunțată la ora 16:00. Pentru a evita aglomerația, la ora 14:30 cei doi s-au prezentat la bilete de călătorie pentru a solicita în caseta de călătorie pentru respectiva cursă. Au fost informați însă de casiera de serviciu că acestea se eliberează numai la sosirea autobuzului în stație. Rațiunea acestei reguli este lesne de înțeles. Numărul de bilete vândute nu trebuie să depășească pe cel al locurilor rămase libere în autobuz. Firește, gândim noi, dar mai

gândim că sunt soluții suficiente, de maximă lejeritate pentru ca informațiile să circule rapid, diagrama locurilor din autobuz să fie anunțată la plecarea cursei din precedenta stație. Ar putea fi eliminați astfel timpii morți creați de o așteptare fără rost. Revenind la situația relatată de cititoarea noastră, trebuie să fim de acord că soluția era una singură: să aștepte până la sosirea autobuzului în stație. După o oră și un sfert, autobuzul a sosit, casiera eliberând numai trei bilete de călătorie. Nici în această situație nu ar fi fost nimic de acuzat în afara neșansei că două numărul locurilor libere anunțat de casieră ar fi fost același cu cel real, dar la autobuz s-au prezentat mult mai mulți călători cu bilete eliberate de autogara din Tg. Neamț. Și atunci se naște întrebarea: cum au fost procurate acestea? (...) Ne adresăm și noi întreprinderii de Transporturi Auto Neamț, conducătorii acesteia cu rugămintea de a analiza cazul relatat și de a ne comunica rezultatul acestei analize pe adresa redacției.

D.D.
Scinteia tineretului,
nr. 12376 din 1989

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Căsuță de cămăra, zona Dobroanți, Televiziune eventual, menaj usor
ISIAP - cu sediul în Piața Școlii nr. 1 încadrează în condițiile Legii nr. 12/1971
Cooperativa Arta Populară București, Str. Smirnon nr. 14, Sector 3, încadrează de urgență paznici cu transfer în interesul serviciului
Oferim unei intelectuale camera mobilată la bloc cu acces, condiții excepționale, stație metrou Armata Poporului

VÂNZĂRI
Vând video recorder Yoko nou. Cumpăr televizor color nou Peugeot 504 Station. Cumpăr

motor Peugeot 504 Diesel Radiocasetofon dublu excepțional, casete video, ceas, blue jeans adolescenți, balonsaide, sky, pilotă puf, radiocasetofon mono ceas color, calculator solar. Cumpăr frigider. Aștept provincia
Robot bucătărie Braun, mașină tricotate Ruța, cort, pat sport, căruț, Olteic nou, sufragerie, canapea Madrigal
Autorizat, vând butași crizantemă, Breitner Excor, Promenad Gaguil, Indiana White, Lambital, October, Japanerin, Spidel (mov, alb, galben), Homaro-Smaudon, Sñoesmit, margaretă toate culorile
Haină astrahan, diverse obiecte casnice, îmbrăcăminte
Haină marmotă naturală, măsura 44-46, absolut nouă

CUMPĂRĂRI
Cumpăr rechizite filatelice (albume, clasoare, cataloage, pensete filatelice), stilo-uri vechi, decorații, monezi, bancnote, toate vechi, pentru colecție
Mașini ragazo scoase din uz sau piese vechi
Cumpăr pedală volum, vând reverb EHO spațial Roland nou
Cumpăr derulator și mașină de tricotate, absolut noi
Cumpăr Dacia 1300, 1310 stare excepțională, țevă duș fix, bușe telefon auto
Cumpăr urgent cuptor microunde, imprimantă IBMPC, canistre benzină, frigider auto deosebit, instalație climatizare, decorațiuni moderne pentru interior apartament

titul. Program literar-muzical-coregrafic, susținut de formații pionieresti laureate ale Festivalului Național „Cântarea României”.
Redactor Ina Sterescu
20.30 Învățământ - cercetare - producție. Insușirea temeinică a cunoștințelor din domeniul științelor fundamentale - la temelia formării viitorului muncitor intelectual.
Redactor Anca Atanasiu
20.50 Rolul familiei în societatea

noastră. Răspunderea pentru viitor.
Redactor Alexandru Stark
21.10 Secvențe iraniene. Documentar
21.25 Univers, materie, viață. Emisiune de educație material-științifică. Din tainele naturii. Producție a Televiziunii din Republica Socialistă Cehoslovacă.
Redactor Ștefana Bratu
21.50 Tejeurnal

vremea

Vremea a fost închisă în acea zi. Au căzut precipitații slabe, izolate, sub formă de ninsoare în regiunile estice. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări trecătoare în estul țării.
Temperaturile au fost cuprinse între minus 8 și plus 8 grade, izolat mai ridicat în vest și sud-vest.

Noaptea și dimineața s-a produs ceață în vestul și centrul țării. În București, vremea a fost în general închisă.
Vântul a suflat slab până la moderat, iar temperaturile au fost cuprinse între minus 3 și plus 6 grade. Dimineața s-a produs ceață slabă.

Cascade

ORIZONTAL: 1) Mănușă aruncată norocului într-o provocare a sortii (pl.). 2) Cuplul motor la vehiculele cu tracțiune pe față - Pânză... goală cu pretenții artistice. 3) Cadru de specialitate pentru produse de preparat la cuptor. 4) Primadonă de coloratură imortalizată de Luchian - Ofertă de serviciu făcută fără protocol. 5) Ansamblu de sunete sub bagheta dirijorului - Un fel de ceață care se lasă peste ochi. 6) Grija față de viitorul luminos al șoimilor patriei (pl.). 7) Monștri marini în atenția navigatorilor. 8) Aria calomniei interpretată în stil pop - Drumetii efectuate într-un cerc restrâns (sg.). 9) Cel mai iubit dintre pământeni - Farmecul adolescenței într-o ipostază specific feminină. 10) Reprezentantă de seamă a renașterii.

VERTICAL: 1) Cadrul obișnuit al unor expuneri de vederi - Simbol clasic al unei prietenii de circumstanță. 2) Pregătită pentru primire la unele recepții - Rămase ca atare după retragerea apelor. 3) Oracol modern prevestitor al timpului care va să vină. 4) Gen de subtilizare într-un stil rafinat. 5) Sală de așteptare clasa întâi (pl.). - Serialul de luni în douăsprezece episoade. 6) Creează un precedent în desfășurarea evenimentelor - Forme de copt pentru prăjituri. 7) Valea plângerii cu pereții ruinați. 8) Produs farmaceutic sintetic... ambalat în pungă! - Componentă a scheletului care nu figurează în atlasul de anatomie. 9) Așa nu mai are nici o valoare - Cadru de evoluție pentru un sportiv... toamnă. 10) Transfigurare artistică a mitului frumuseții desăvârșite.
Dicționar: UNG
Revista Rebus, nr.14/1989

DIN CAIETUL GREFIERULUI

- Dacă-mi plac animalele!
●●●
- Tocmai măturam pe scară, când am văzut-o pe inculpată coborând cu două covoaere persane de câte doi pe trei, o butelie de aragaz, un televizor aproape nefolositor, o haină din piele, o mașină de cusut și o pereche de cercei cu piatră neagră.
- Toate acestea erau în brațele ei?
- Afară de cercei, erau în urechi.
●●●
- Inculpatul, astăzi în boxă, atunci la ghișeu, mi-a spus că ce vreau să-mi elibereze actul numai pe sprânceană? Atunci mi-am pus și gene false, dar tot degeaba a fost.
●●●
- Rechizitoriul exagerază afirmând: „inculpatul se afla într-un grad avansat de ebrietate, stărnind prin aceasta indignarea celor ce l-au văzut imediat după accident”. Imediat după accident nu m-a văzut decât o trecătoare, și aceea cam iute de gură.
- Din ce v-ați format această impresie?
- După felul în care mi s-a adresat: „Nemernicule, de ce te-ai mai urcat la volan?”

amintiri

Bucegi, Bere blondă superioară. Asortată o țigară. Tot Bucegi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									